

ASIA

Tiedusteluun vastaaminen

KANTELU

Kantelija arvostelee oikeuskanslerinvirastoon 25.4.2017 lähettämässään sähköpostiviestissä Terrafame Oy:n viranomaisvalvontaa ja yhtiöstä annettujen ympäristölausuntojen perustelematta jättämistä. Hän katsoo muun muassa, ettei ole saanut riittäviä vastauksia esittämiinsä kysymyksiin virkamieheltä työ- ja elinkeinoministeriöstä, virkamieheltä ympäristöministeriöstä eikä Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY-keskus) virkamiehiltä. Hän toteaa myös, ettei ole saanut elinkeinoministerille huhtikuussa 2017 lähettämiinsä sähköpostiviesteihin minkäänlaista vastausta.

SELVITYS

Työ- ja elinkeinoministeriön selvitys on annettu 6.9.2017. Jäljennös selvityksestä toimitetaan kantelijalle ohessa.

RATKAISU

Perustuslain 21 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheutonta viivytystä lain mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa sekä oikeus saada oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan koskeva päätös tuomioistuimen tai muun riippumattoman lainkäyttöelimen käsiteltäväksi.

Hallintolain (434/2003) 7 §:ssä säädetään, että asiointi ja asian käsittely viranomaisessa on pyrittävä järjestämään siten, että hallinnossa asioiva saa asianmukaisesti hallinnon palveluita ja viranomainen voi suorittaa tehtävänsä tuloksellisesti. Hallintolain 8 §:n mukaan viranomaisen on toimivaltansa rajoissa annettava asiakkailleen tarpeen mukaan hallintoasian hoitamiseen liittyvää neuvontaa ja vastattava asiointia koskeviin kysymyksiin ja tiedusteluihin.

Hallintolain 8 §:n perusteluissa todetaan, että säännös ei velvoita viranomaista vastaamaan laajoihin ja yleisluontoisiin tiedusteluihin (HE 72/2002 vp). Laillisuusvalvontakäytännössä on vaikiintuneesti todettu hallintolaissa säädetyn hyvän hallintotavan mukaiseen viranomaismenettelyyn kuuluvan, että viranomaisen toimialaan ja tehtäviin liittyviin asianmukaisiin tiedusteluihin vastataan kohtuullisessa ajassa. Hyvän hallinnon vaatimuksiin ei kui-

OIKEUSKANSLERINVIRASTO

tenkaan kuulu, että useisiin samaa asiaa koskeviin viesteihin vastataan erikseen. Viranomaisella on harkintavaltaa, miten ja millä tarkkuudella erilaisiin tiedusteluihin vastataan. Se, millainen vastaus sisällöllisesti täyttää hyvän hallinnon kriteerit, arvioidaan tapauskohtaisesti. (ks. esim. ratkaisut OKV/376/1/2013, OKV/1181/1/2014 ja OKV/1313/1/2015)

Työ- ja elinkeinoministeriön selvityksessä todetaan, että työ- ja elinkeinoministeriön talousjohtaja on 2.3.2017 vastannut Terrafame Oy:n ympäristötilanteesta ja sen hallinnasta kantelijan 27.2.2017 tekemään tiedusteluun. Selvityksen ja kantelun liitteiden mukaan ympäristöministeriöstä on vastattu tiedusteluihin koskien ympäristöministeriön roolia Kainuun ELY-keskusta ohjaavana ministeriönä. Kantelun liitteistä ilmenee myös, että Kainuun ELY-keskuksesta on vastattu kantelijan sinne lähettämiin tiedusteluihin. Kantelijan huhtikuussa 2014 elinkeinoministerille lähettämiin sähköpostiviesteihin ei kuitenkaan ole vastattu.

Totean, että jos samaa asiaa tiedustellaan useissa viesteissä, hallintolaisissa tarkoitettu neuvontavelvoite ei edellytä jokaiseen viestiin erikseen vastaamista. Asian arvioinnissa on otettava huomioon, että samaa asiakokonaisuutta koskeviin tiedusteluihin on jo aiemmin maaliskuussa 2017 vastattu työ- ja elinkeinoministeriöstä. Hallintolain neuvontavelvollisuuden toteuttaminen edellyttää kuitenkin, että mikäli viranomaisella katsotaan, että asiaan on jo aikaisemmin riittävästi vastattu, eikä uusi vastaus ole tästä syystä enää tarpeen, tulee tiedusteluun lähettää tämän sisältöinen vastaus. Tiedustelijalle on myös mahdollista ilmoittaa, että asian käsittely on päättynyt eikä hänelle enää vastata samaa asiaa koskeviin tiedusteluihin, jos niihin on jo asianmukaisesti useamman kerran vastattu. Olennaista on, ettei tiedustelun lähettäjä jää epätietoiseksi siitä, mitä hänen tiedustelulle on viranomaisessa tapahtunut.

Johtopäätökset ja toimenpiteet

Saatan työ- ja elinkeinoministeriön tietoon edellä esittämäni näkemykset tiedusteluihin vastaamisesta.

Muilta osin kantelukirjoituksesta ei ole ilmennyt sellaista, joka antaisi aiheutta toimenpiteisiini.

Oikeuskansleri

Tuomas Pöysti

Esittelijäneuvos

Outi Kostama

OIKEUSKANSLERINVIRASTO
